

Latvijas Republikas Labklājības ministrija

VESELĪBAS UN DARBSPĒJU EKSPERTĪZES ĀRSTU VALSTS KOMISIJA

**2015. GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

Rīga – 2016

3. Personāls

Saskaņā ar LM Personāla un dokumentu pārvaldības departamenta datiem uz 01.01.2016. Valsts komisijas amatu sarakstā ir 118,3 amatu vienības, no kurām: pamatfunkcijas veicēji - 99,7 amatu vienības, no tām: 42,35 - ārsti eksperti (t.sk., 10,25 vakances), 9,8 - vadošie ārsti eksperti, 11 - nodaļu vadītāji, 1,75 - psihologi, 33,8 - pārvaldes referenti un 1 vecākais referents, vadība - 2 amatu vienības un 16,6 amatu vienības, kas saistītas ar atbalsta funkciju veikšanu.

Valsts komisijā strādā 83% sieviešu un 17% vīriešu, ar augstāko izglītību - 74% un vidējo/vidējo speciālo izglītību - 26%.

Darbinieku sadalījums pa vecuma grupām: līdz 30 gadiem - 2,4%, no 31 - 45 gadiem - 23,6%, no 46 - 56 gadiem - 29,3%, no 57 - 61 gadam - 13%, no 62-70 gadiem - 17,1%, virs 70 gadiem - 14,6%.

Personāla novecošanās, kā arī grūtības ārstu ekspertu piesaistē ir būtiskākās iestādes problēmas.

Lai personām veiktu kvalitatīvu ekspertīzi, ir nepieciešami kvalificēti speciālisti un optimāls darba apjoms, ko speciālists var veikt dienā vai mēnesī. Kvalitatīvas ekspertīzes veikšanai ārstam ekspertam jāpatērē noteikts laiks, kas nozīmē attiecīgu apkalpoto klientu skaitu, kuram vidēji dienā būtu jābūt 11 (40 minūtes vienai ekspertīzei). Amatpersonai, balstoties uz ārsta eksperta sastādīto ekspertīzes aktu, jāpieņem lēmumi par dažādiem pakalpojumiem, kuriem vidēji dienā būtu jābūt 16 (25 minūtes viena lēmuma sagatavošanai). Ņemot vērā arvien jaunu uzdevumu deleģēšanu Valsts komisijai no 2008.gada (atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību, darbnespējas lapas pagarināšanu pārejošas darbnespējas periodā, kas turpinās ilgāk par 26 nedēļām, par iespējamo invaliditāti bērniem līdz 18 gadu vecumam saistībā ar likuma Par valsts pensijām 11.panta ceturto daļu, par asistenta pakalpojuma pašvaldībā nepieciešamību), ir būtiski pieaudzis apkalpoto klientu un tiem sniegto pakalpojumu skaits (no 64 634 pakalpojumiem 2008.gadā līdz 100 575 pakalpojumiem 2015.gadā jeb par 56%). Vienlaicīgi Valsts komisijā samazinājies ārstu ekspertu skaits (sakarā ar darbinieka paša vēlēšanos, sasniedzot noteiktu vecumu vai citu iemeslu dēļ - amatu savienošanas ierobežojumi, neapmierina atalgojums). Visa minētā rezultātā ir pieaugusi ārstu ekspertu un amatpersonu noslodze un veidojas rindas. Lai nepieļautu administratīvā akta izdošanas termiņa pagarināšanu ilgāk par vienu mēnesi, ārstiem ekspertiem un amatpersonām jāstrādā ar pastiprinātu intensitāti, kas rada lielu spriedzi un pakalpojuma kvalitātes pasliktināšanās risku (sniegto pakalpojumu skaits vidēji dienā ir pieaudzis vairāk nekā par 40%).

Ārstu ekspertu deficīta apstākļos būtiska problēma ir arī esošo ārstu ekspertu un amatpersonu novecošanās (minēto speciālistu īpatsvars vecumā no 62-70 gadiem ir 17,1%, virs 70 gadiem - 14,6%) un jaunu speciālistu piesaistes grūtības sakarā ar specifiskām izglītības un kompetences prasībām, atbilstošu sertificētu speciālistu trūkums darba tirgū, Invaliditātes likuma nosacījums, ka ārsta eksperta amatu var ieņemt tikai sertificēti ārsti eksperti, nekonkurētspējīgs atalgojums.

Invaliditātes ekspertīzes procesā būtiska loma ir personas medicīniskā stāvokļa un funkcionēšanas novērtēšanai, ko veic ārsti eksperti. Eksperts ir ārsta papildspecialitāte un tā kompetencē ir medicīniskās ekspertīzes veikšana. Saskaņā ar spēkā esošajiem

normatīvajiem aktiem, ārstniecības personas papildspecialitāte „Eksperts” ir apgūstama rezidentūrā, kuras ilgums ir 2 gadi. Rezidentūra RSU Tālākizglītības fakultātē papildspecialitātē „Eksperts” ir iekļauta no 2012./2013. mācību gada.

2012./2014. mācību gadā rezidentūrā papildspecialitāti “Eksperts” apguva tikai 1 Valsts komisijas ārsts, 2014./2016. mācību gadā papildspecialitāti apgūst 5 rezidenti, 2015./2017. mācību gadā- 8 rezidenti (šobrīd kopā 13 rezidenti, tai skaitā, 3 Valsts komisijas ārsti, ar vienu rezidentu ir noslēgts pakalpojuma līgums).

2015.gadā Valsts komisijā ārsta eksperta amatā strādāja 10 ārsti, kuriem ir LĀB izsniegts sertifikāts kādā no pamatspecialitātēm vai papildspecialitātēm, bet nav eksperta sertifikāts. Lai nodrošinātu darba nepārtrauktību, minēto ārstu statuss ir pielīdzināts ārsta stažiera statusam un viņi strādā sertificētu ārstu ekspertu uzraudzībā. Ņemot vērā, ka bez rezidentūras šie speciālisti nav tiesīgi saņemt ārsta eksperta sertifikātu, un, lai operatīvi risinātu ārstu piesaisti uz ārstu ekspertu amata vietām, ir nepieciešams veikt grozījumus Invaliditātes likuma 8.panta pirmajā daļā (priekšlikumi grozījumiem LM iesniegti 14.04.2015.). Tādējādi Valsts komisijai būtu iespējams operatīvi piesaistīt jebkuru specialitāšu sertificētus ārstus uz vakantajām ārstu ekspertu amata vietām un apmācīt, nodrošinot ekspertīžu procesa vienmērīgumu, nepārtrauktību un atvieglot pieejamību pakalpojumiem.

Paredzams, ka 2016.gadā šī Invaliditātes likuma norma tiks mainīta un Valsts komisija par piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem (34 000 eiro) varēs piesaistīt un apmācīt sertificētus ārstus darbam Valsts komisijā.

Valsts komisijā regulāri notikuši darbinieku kvalifikācijas celšanas pasākumi semināru, konferenču, tai skaitā, starptautisku, veidā. Atskaites periodā ārstiem ekspertiem Valsts komisija organizēja 4 seminārus un 3 konferences, t.sk., kopā ar Latvijas Ārstu ekspertu asociāciju – 2 konferences (vienu no tām starptautisku) par aktuālām ekspertīzes tēmām. Ārsti eksperti izmanto iespēju regulāri paaugstināt kvalifikāciju specialitātē, par saviem līdzekļiem apmeklējot LĀB un tās dažādo profesionālo asociāciju rīkotos kursus, seminārus, konferences un kongresus. Tā kā mācību maksa Valsts administrācijas skolā ir augsta, tās 2015.gadā apmeklēja tikai 1 darbinieks.

Pārvaldes referentiem organizēti 4 semināri jautājumos par labas pārvaldības īstenošanu iestādē un izmaiņām normatīvajā regulējumā no 01.01.2015.

2015.gadā par kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumu apmeklēšanu saņemti 594 sertifikāti un 48 apliecības.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītībai

Komunikācija ar sabiedrību ir neatņemama sastāvdaļa pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanā.

Valsts komisijā informācija un saziņa aptver: iestādes iekšējās informācijas aprites sistēmu efektīvas informācijas un saziņas nodrošināšanai visu līmeņu vadītājiem un darbiniekiem un iestādes ārējo komunikāciju sistēmu, kas ir divējāda: informācijas sniegšana sabiedrībai par iestādes darbību un tās rezultātiem un informācijas iegūšana no ārējiem informācijas avotiem (piemēram, veiktajās aptaujās izteiktie klientu viedokļi par Valsts komisijas sniegto pakalpojumu kvalitāti un nepieciešamajiem uzlabojumiem).

➤ Lai apmācītu personas, kas pretendē uz invaliditātes noteikšanu saskaņā ar pilnveidoto veselības un darbības vērtēšanas sistēmu, kā arī informētu speciālistus, kas

iesaistīti invaliditātes noteikšanas procesā, sagatavoti un Valsts komisijas mājaslapā ievietoti vairāki informatīvie materiāli:

- Buklets personām, kas pretendē uz invaliditātes noteikšanu;
- Metodiskais video materiāls personām, kas pretendē uz invaliditātes noteikšanu;
- Buklets speciālistiem, kas iesaistīti invaliditātes noteikšanā;
- Izstrādāts jauns buklets personām ar invaliditāti "Personas ar invaliditāti tiesības un pienākumi" un informatīvs materiāls "Personas ar prognozējamu invaliditāti zināšanai".

➤ Sabiedrība par Valsts komisijas darbību un tās sniegtajiem pakalpojumiem informēta, sniedzot intervijas un informāciju plašsaziņas līdzekļiem:

- *LTV-3 raidījumam "Bez tabu"* vadītāja intervija par: invalīda stāvvietas kartēm-janvārī; medicīnisko indikāciju noteikšanu transporta pabalstam un invaliditātes noteikšanas termiņiem- jūlijā;

- *Baltijas telekanāla raidījumam "Vesti Segodņa"* vadītāja intervija par izmaiņām invaliditātes noteikšanā no 01.01.2015. - janvārī;

- *Daugavpils vietējai televīzijai "DAUTKOM TV"* Daugavpils nodaļas vadītājas intervija "Īpašas aprūpes pabalsta pretendentu funkcionālās spējas vērtē sociālie darbinieki"- aprīlī. Šī informācija 09.04. ievietota arī Daugavpils pilsētas ziņu portālā;

- *Latvijas Radio-4 raidījumam "Doma laukums"* krievvalodīgajai auditorijai: RAN vadītājas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem par izmaiņām invaliditātes ekspertīzē no 01.01.2015.- janvārī; vadītāja informācija par klientu informēšanu ar SMS palīdzību mēnesi pirms invaliditātes termiņa beigām, atbildes uz Brīvajā mikrofonā interesentu uzdotajiem jautājumiem-augustā;

- *vietējam Daugavpils laikrakstam "Tabloid"* sniegta informācija par izmaiņām invaliditātes ekspertīzē no 01.01.2015.- februārī;

- *laikrakstam "MK Latvija"*: vadītāja intervija par izmaiņām invaliditātes noteikšanā no 01.01.2015.- janvārī; RAN vadītāja vietnieka intervija par invaliditātes noteikšanas principiem Latvijā vēsturiskā skatījumā – jūlijā; RAN vadošās ārstes ekspertes (pediatres) intervija par kritērijiem invaliditātes statusa noteikšanai bērniem un ar to saistīto atzinumu izsniegšanu. Sniegta atbildes uz lasītāju jautājumiem- jūlijā;

- *Latvijas veselības portālam medicine.lv* iesniegts vietnieka sagatavotais raksts par prognozējamo invaliditāti-septembrī.

➤ Valsts komisijas 2014.gada publiskais pārskats ievietots Valsts komisijas interneta mājas lapā (jūnijā).

➤ Klientiem nodrošināta iespēja iegūt sev vēlamo informāciju par iestādi Valsts komisijas interneta mājaslapā, kā arī pieteikties pakalpojumiem un aplūkot savus datus, izmantojot sešus e-pakalpojumus portālā www.latvija.lv

➤ Elektroniski vai rakstiski sagatavota informācija uz 1666 Valsts komisijai un reģionālajām nodaļām iesniegtajiem fizisko personu iesniegumiem (izņemot iesniegumus, ar kuriem apstrīdēti nodaļu izdotie administratīvie akti un iesniegtie atzinumi) un 966 saņemtajiem dokumentiem no juridiskajām personām.

➤ Valsts komisijas amatpersonas prognozējamās invaliditātes un invaliditātes jautājumos konsultējušas 1553 personas.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar Valsts komisijas darba kvalitāti

Valsts komisijas klientu aptauja par apmierinātību par sniegto pakalpojumu kvalitāti veikta 4.ceturksnī kā bāzes mērījums saskaņā ar Valsts komisijas 2015.gada Stratēģijas plānu.

Aptaujas nolūks – klientu vajadzību novērtēšana ar mērķi atklāt nepilnības un kļūdas Valsts komisijas darbā un identificēt jomas, kas turpmāk būtu jāpilnveido.

Klientu aptauja veikta *Rīgas apvienotajā nodaļā* rakstveidā un elektroniski (anketa ievietota Valsts komisijas mājaslapā ar lūgumu to aizpildīt un nosūtīt Valsts komisijai). Klientu aptauja veikta personām no 18 gadu vecuma un bērnu vecākiem. Klientiem uz vietas nodaļā izsniegtas 300 anketas, no tām atpakaļ saņemtas analīzei derīgas 163 anketas. Pa pastu, kopā ar personai izsniedzamajiem dokumentiem saistībā ar veikto ekspertīzi, anketas nosūtītas 150 klientiem, taču no tām atpakaļ nav saņemta neviena aizpildīta anketa. Elektroniskā veidā aizpildītas anketas nav saņemtas.

Klientu no 18 gadu vecuma un bērnu līdz 18 gadu vecumam vecāku aptauja

Vērtējamais objekts	Vērtējums (% no respondentiem)			
1. Dokumentu iesniegšana invaliditātes un darbaspēju ekspertīzei:				
1.1. dokumentu iesniegšanas veids	<i>klātienē</i> 95%	<i>pa pastu</i> 3%		<i>elektroniski</i> 2%
1.2. apmierinātība ar dokumentu iesniegšanas procesu	<i>jā</i>	<i>vairāk jā nekā nē</i>	<i>vairāk nē nekā jā</i>	<i>nē</i>
	79%	16%	3%	2%
<i>Komentāri:</i> Saņemti 11 komentāri. Apmierinātība ar dokumentu iesniegšanas procesu izteikta 8 komentāros (ātra, laipna apkalpošana, zinoši darbinieki), neapmierinātība - 3 komentāros (darbinieka nekompetence, gara rinda, trūkst informācija mainīta darba laika gadījumā)				
2. Ekspertīze:				
2.1. ekspertīze veikta	<i>personas klātbūtnē</i> 28%		<i>bez personas klātbūtnes</i> 72%	
2.2. pieprasīta papildus informācija	<i>jā</i>		<i>nē</i>	
	10%		90%	
<i>Precizējums:</i> Saņemti 5 precizējumi, kuros visos ir norāde, ka respondenti ir atbildējuši uz ārstu ekspertu uzdotajiem jautājumiem tikai par viņu veselības stāvokli				
2.3. klientu apmierinātība ar ekspertīzes procesu	<i>jā</i>	<i>vairāk jā nekā nē</i>	<i>vairāk nē nekā jā</i>	<i>nē</i>
	73%	20%	3%	4%
<i>Komentāri:</i> Saņemti 8 komentāri. 3 komentāros ekspertīzes process vērtēts pozitīvi, 3 komentāros- drīzāk negatīvi, ar norādi, ka neapmierina ekspertīzes veikšana bez personas klātbūtnes, 2 komentāros ekspertīzes process vērtēts negatīvi (ekspertīzes process ilgstošs)				
3. Lēmuma paziņošana:				
3.1. lēmuma paziņošanas veids	<i>klātienē</i> 43%	<i>pa pastu</i> 4%		<i>cits veids</i> 53%
	<i>“Cita veida” precizējums:</i> Saņemti tikai 14 precizējumi. 1 precizējumā respondents norāda, ka pieņemtais lēmums uzzināts elektroniskā veidā portālā www.latvija.lv, 13 gadījumos- informācija, ka lēmums ir pieņemts, sniegta telefoniski			
3.2. apmierinātība ar lēmuma paziņošanas procesu	<i>jā</i>	<i>vairāk jā nekā nē</i>	<i>vairāk nē nekā jā</i>	<i>nē</i>
	83%	9%	5%	3%
<i>Komentāri:</i> Saņemti 8 komentāri. 6 komentāros respondenti norāda, ka ir apmierināti ar lēmuma paziņošanas procesu, 2 komentāros ir norāde, ka būtu bijis ērtāk saņemt lēmumu elektroniskā veidā				

4. Klienta viedoklis par lēmuma pamatojumu	jā (lēmums skaidrs un saprotams)	vairāk jā nekā nē	vairāk nē nekā jā	nē
	83%	11%	2%	4%
	<i>Komentāri:</i> Saņemti 2 komentāri, no tiem 1 komentārā ir norāde, ka lēmums ir saprotams, 1 gadījumā- respondentam, vecākam par 85 gadiem, nav saprotams noteiktais invaliditātes termiņš (tikai uz 2 gadiem)			
5. Informācijas pieejamība par invaliditātes ekspertīzes procesu	jā	vairāk jā nekā nē	vairāk nē nekā jā	nē
	66%	17%	11%	6%
	<i>Komentāri:</i> Saņemti 4 komentāri. Iepazīstoties ar anketām rodas iespaids, ka šis ir sliktāk izprastais jautājums, jo visos gadījumos uz jautājumu atbildēts ne pēc būtības (piemēram: nosūtīju dokumentus, paļāvos uz Jūsu kompetenci; pēc pašsajūtām “gāju uz 2.invaliditātes grupu”); risināts jautājums par lēmuma nosūtīšanu VID 2014.gadā)			

- Bez mērķtiecīgas klientu aptaujas, klientu viedoklis par pakalpojuma kvalitāti arī apzināts, izskatot personu iesniegumus Valsts komisijai un reģionālajām nodaļām, elektroniskā veidā uzdotos jautājumus Valsts komisijas mājaslapā, kā arī apmeklētāju pieņemšanā - konsultācijās pie vadītāja, vietnieka un nodaļu vadītājiem/ vadošajiem ārstiem ekspertiem.

- Valsts komisijas nodaļu *izdotos administratīvos aktus* (ekspertīzes lēmumus) un/vai izsniegtos atzinumus 2015.gadā *apstrīdējušas 1403 personas* – 2,3% no kopējā nodaļās apsekoto personu skaita- 60 281 (2014.gadā-1129-1,9% no 59 634).

Lēmumu apstrīdēšanas un kontroles nodaļā atkārtota ekspertīze apstrīdēšanas kārtībā veikta 1239 personām, tai skaitā, 43 bērniem līdz 18 gadu vecumam-3,5% un 1196 personām no 18 gadu vecuma-96,5% (2014.gadā atbilstoši: 991, 12-1,2% un 979-98,8%).

No personām, kurām veikta ekspertīze apstrīdēšanas kārtībā:

1044 personas-84,3% apstrīdējušas Valsts komisijas nodaļas pieņemtos lēmumus un atzinumus, bet 195-15,7% personas apstrīdējušas tikai nodaļu izsniegto atzinumu (-us) - 2014.gadā: 886- 89,4%, 105-10,6%.

Uz 61 iesniegumu sniegtas atbildes pēc personas iesniegtajiem dokumentiem: sagatavotas atbildes sakarā ar personas iesnieguma atsaukumu vai nokavētu lēmuma/atzinuma apstrīdēšanas termiņu, kā arī atzinumi par personas līdz 18 gadu vecumam veselības stāvokļa atbilstību invaliditātes noteikšanas kritērijiem, kādi normatīvajos aktos bija paredzēti invaliditātes noteikšanai personas aprūpes laikā.

Uz 30.12.2015. neizskatīti 103 personu iesniegumi sakarā ar nodaļas darbinieku atvaļinājumu no 18.12.2015.

1. Apstrīdētie lēmumi jautājumā par invaliditātes statusu, invaliditātes grupu vai tās paaugstināšanu un/vai darbspēju zaudējuma apmēru atkārtoti izskatīti 1044 personām (2014.gadā- 886), tai skaitā:

1.1. 12 bērniem līdz 18 gadu vecumam- par invalīda statusa noteikšanu. Astoņos gadījumos atstāts spēkā Valsts komisijas nodaļas lēmums, bet četros gadījumos atcelts negatīvais nodaļas lēmums un izsniegts pozitīvs lēmums (2014. gadā atbilstoši: 6; 3 un 3);

1.2. 1032 personām no 18 gadu vecuma (2014.gadā- 880) - par invaliditātes noteikšanu vai tās smaguma pakāpes paaugstināšanu, vai darbspēju zaudējuma apmēra noteikšanu/paaugstināšanu, kurām kopā pieņemti 1213 lēmumi, tai skaitā:

- 700 personām atstāti spēkā 858 Valsts komisijas nodaļu lēmumi,

- 332 personām atcelti 355 Valsts komisijas nodaļu lēmumi.

Secinājums: Apstrīdēšanas kārtībā 336 personām (4 bērniem un 332 personām no 18 gadu vecuma) kopā *atcelti 359 lēmumi*-29,3% no kopējā nodaļu apstrīdēto lēmumu skaita (1225) jeb 0,6% lēmumi no kopējā nodaļās pieņemto lēmumu skaita (61 395), pieņemot visos gadījumos labvēlīgāku lēmumu saskaņā ar iesniedzēja prasību (2014.gadā atbilstoši: 204 (3;201); 218-19,4% no 1122 jeb 0,35% no 60 955, tai skaitā, 203 personām pieņemts labvēlīgāks lēmums, 1 personai – nelabvēlīgāks lēmums: 1.grupa → 2. grupu).

2. Valsts komisijas nodaļu izsniegto atzinumu (-us) apstrīdējušas 338 personas, no tām: 195 personas lūgušas pārskatīt tikai negatīvo nodaļas atzinumu (-us), bet *143 personas* to lūgušas izskatīt, apstrīdot invaliditātes nenoteikšanu vai noteikto invaliditātes smaguma pakāpi (2014.gadā-193, tai skaitā: 105 un 88). Lēmumu apstrīdēšanas un kontroles nodaļa ir sniegusi atzinumus 480 gadījumos (2014.gadā-245 gadījumos), no tiem:

2.1. 143 gadījumos personas apstrīdējušas negatīvos atzinumus par medicīniskām indikācijām speciāli pielāgotā vieglā automobiļa iegādei un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai saņemšanai. Izskatot iesniegumus:

- 4 gadījumos apstrīdēts izsniegtais atzinums bērniem līdz 18 gadu vecumam, no tiem:
  - 2 gadījumos atstāts spēkā nodaļas izsniegtais atzinums,
  - 2 gadījumos izsniegts pozitīvs atzinums (2014.gadā -0);
- 139 gadījumos apstrīdēts izsniegtais atzinums personām no 18 gadu vecuma, no tiem:
  - 48 gadījumos atstāts spēkā apstrīdētais atzinums,
  - 90 gadījumos izsniegts pozitīvs atzinums (2014.gadā atbilstoši: 66;24;42),
  - 1 gadījumā izsniegts negatīvs atzinums (2014.gadā-0).

2.2. 200 gadījumos apstrīdēti negatīvie atzinumi par medicīniskām indikācijām īpašas kopšanas nepieciešamībai (2014.gadā- 94), tai skaitā:

- 28 gadījumos apstrīdēti izsniegtie atzinumi bērniem līdz 18 gadu vecumam, no tiem:
  - 16 gadījumos atstāts spēkā nodaļas izsniegtais atzinums,
  - 12 gadījumos izsniegts pozitīvs atzinums (2014.gadā – 10; 7;3);
- 172 gadījumos apstrīdēts izsniegtais atzinums personām no 18 gadu vecuma. Izskatot iesniegumus:
  - 73 gadījumos atstāts spēkā apstrīdētais atzinums,
  - 99 gadījumos izsniegts pozitīvs atzinums (2014.gadā atbilstoši: 84;41;43);

2.3. 27 gadījumos personas apstrīdējušas negatīvo atzinumu par pārejošo darbnespēju pēc 26 nedēļām:

- 10 gadījumos atstāts spēkā apstrīdētais atzinums,
- 17 gadījumos izsniegts pozitīvs atzinums (2014.gadā – 31; 3; 28);

2.4. 109 gadījumos personas apstrīdējušas negatīvo nodaļas atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību pašvaldībā:

- 7 gadījumos atstāts spēkā apstrīdētais atzinums,
- 102 gadījumos izsniegts pozitīvs atzinums (2014.gadā – 53; 8; 45);

2.5. 1 gadījumā persona apstrīdējusi negatīvo atzinumu naturalizācijas procedūras uzsākšanai. Izskatot iesniegumu, personai izsniegts pozitīvs atzinums (2014.gadā -1, pozitīvs)

Secinājums: Valsts komisijas nodaļu izsniegtos negatīvos atzinumus apstrīdējušas 338 personas par 480 gadījumiem (2014.gadā atbilstoši: 193; 245). 218 personām atcelti 324 nodaļu izsniegtie atzinumi (tai skaitā, 323 gadījumos izsniegts pozitīvs atzinums, 1 gadījumā- atcelts nodaļas izsniegtais pozitīvais atzinums un izsniegts negatīvs atzinums) - 0,9% gadījumu no nodaļās kopējā izsniegto atzinumu skaita-35 953.

Lēmumu un/vai atzinumu maiņas iemesli:

- nepareizs personas veselības traucējumu un funkcionālo spēju novērtējums: nav izvērtēts slimības smagums, ilgums, radītās sekas, nepietiekošs informācijas apjoms lēmuma pieņemšanai vai atzinuma izsniegšanai, tai pat laikā nepieprasot papildus ziņas no personas vai tās likumiskā pārstāvja (MK 23.12.2014. noteikumu Nr.805, 6.punkts);

-sarežģītos gadījumos ekspertīze veikta bez klienta klātbūtnes;

- amatpersona saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62.pantu nav noskaidrojusi iesniedzēja viedokli.

2015.gadā 34 iesniegumos personas izteikušas neapmierinātību ar reģionālo nodaļu darbinieku komunikācijas veidu (sarunai ar klientu vai objektīvai apskatei veltīts par maz laika vai personai šķītis, ka tai veltīta nepietiekama uzmanība, personu nav apmierinājusi darbinieka sniegtās informācijas apjoms par ekspertīzi u.c.).

2015.gadā Valsts komisijas Ētikas komisijā nav izskatīti fakti par pārvaldes ētikas normu pārkāpumiem, interešu konflikta iespējamiem faktiem.

Tiesvedība

Pārstāvētas Valsts komisijas intereses 65 tiesu sēdēs par 63 personām, tai skaitā:

- Administratīvajā rajona tiesā (ART) 50 sēdēs par 49 personām,
- Administratīvajā apgabaltiesā (AAT) 10 tiesu sēdēs par 11 personām,
- Augstākās tiesas Senātā 1 tiesas sēdē par 1 personu,
- Civiltiesā 4 tiesu sēdēs par 2 personām.

2015. gada 12 mēnešos saņemti lēmumi par 57 izskatītām lietām, no tām:

- 54 lietās personas prasība noraidīta,
- 3 lietās prasība apmierināta, tai skaitā: 2 gadījumos par īpašas kopšanas nepieciešamību bērniem invalīdiem, 1 gadījumā – jautājumā par invaliditātes grupu.

Personu prasība kopā noraidīta 94,7% gadījumu.

Sagatavoti: 115 paskaidrojumi ART, 9 paskaidrojumi-AAT un 14 tiesību normu skaidrojumi (kopā-138).

Izpildīts Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2014.gada 23.oktobra spriedums- attiecībā pret personu izdots labvēlīgs administratīvais akts un samaksāta valsts nodeva 28.46 euro apmērā. 2015.gada janvārī šī persona vērsās par morālā kaitējuma un materiālā zaudējuma atlīdzību. Saskaņā ar normatīvo regulējumu, prasījums tika nosūtīts LM tālākai izskatīšanai. Lietas izskatīšanas rezultātā personas iesniegums noraidīts kā nepamatots.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Sniegta informācija personu ar invaliditāti intereses pārstāvošajām nevalstiskajām organizācijām:

▪ Martā Krūts vēža pacientu atbalsta biedrības “VITA” sapulcē vietnieka informācija un atbildes uz interesentu jautājumiem par jaunumiem invaliditātes noteikšanā no 01.01.2015.

▪ Aprīlī Gulbenes novada Invalīdu biedrībai Gulbenes nodaļas vadītāja informācija par izmaiņām invaliditātes ekspertīzē no 01.01.2015. un personas pašnovērtējuma anketas sagatavošanu.

▪ Sadarbības līguma ietvaros ar LCĪVSO SUSTENTO septembrī apspriesti jautājumi par iespējamiem grozījumiem ārējos normatīvos aktos, kuri skar asistenta pakalpojuma sniedzējus, kā arī jautājums par tā saucamajām “vairākām invaliditātēm”, kas noteiktas atkarībā no invaliditātes cēloņa.

Informācijai: Sadarbības līguma ietvaros LCĪVSO SUSTENTO valdes priekšsēdētāja novembrī Valsts komisijas darbiniekiem rīkotajā konferencē nolasīja ziņojumu par tēmu: “Saskarsme ar personu ar invaliditāti. Eiropas Invaliditātes politika- neko par mums bez mums”.

▪ Novembrī RAN vadošās ārstes ekspertes (pediatres) tikšanās ar biedrības “Oranžais stars” bērnu invalīdu māmiņām. Sniegts ziņojums par izmaiņām invaliditātes noteikšanā no 01.01.2015. saskaņā ar MK noteikumiem Nr.805, akcentējot jautājumu par īpašas kopšanas noteikšanas kritērijiem bērniem invalīdiem, par cik asistenta izdalīšana bērniem invalīdiem saistīta ar šo atzinumu. Atbildēts uz interesentu jautājumiem;

▪ Decembrī RAN vadītājas tikšanās ar biedrības “AGIHAS” pārstāvjiem par HIV/AIDS slimnieku invaliditātes ekspertīzi un konfidencialitātes jautājumiem Valsts komisijas izsniedzamajos dokumentos.

Valsts komisijai izveidojusies laba sadarbība ar Latvijas Ārstu biedrības arodslimību ārstu, neirologu, ķirurgu, onkologu, kardiologu, rehabilitologu u.c. asociācijām/ biedrībām, ar kurām risināti invaliditātes ekspertīzes jautājumi un kuru rīkotajos semināros, konferencēs, kongresos ārsti eksperti paaugstināja kvalifikāciju.

5. 2016. gadā plānotie svarīgākie uzdevumi

- ◆ Ieviest pilnveidoto invaliditātes noteikšanas sistēmu.
- ◆ Uzlabot saziņu ar klientiem.
- ◆ Optimizēt personāla noslodzi, uzlabot kvalifikāciju, palielināt atbildību, uzlabot darba apstākļus.
- ◆ Paplašināt IT risinājumu izmantošanu invaliditātes noteikšanas procesā.

Veselības un darbspēju ekspertīzes
ārstu valsts komisijas vadītājs

A. Zīverts

